

Зьмітра Бакуновіч, адзін із чысьленых паўстанцаў 1863 г.

Адным із чысьленых паўстанцаў 1863 г. быў *Зьмітра Бакуновіч*. Радзіўся ён у Троках на Віленшчыне. Па паўстаньню ўцёк ад шыбеніцы Мураўёва на Палесьсе. Там сын ягоны Захар памёр у 1935 г., маючы 75 год. Унукам Зьмітравым быў Пётра, а праўнукам ё Др. Валадзімер Бакуновіч із Лунінецкага павету на Палесьсю. У бацькі свайго Валадзімер даведаўся праз прадзеда свайго, паўстанца. У Пётры, бацькі Валадзімеравага, была захаваўшыся й „чорненькая кніжачка“ — прашпарт Зьмітры Бакуновіча з часу паўстаньня, у каторым казалася, што ён радзіўся ў Троках.

Вышмэнаванае я запісаў у Др. Валадзімера Бакуновіча, праўнука паўстанцавага.

Да жанібаў

Адзін мой знаёмы, сын старога эмігранта вялікалітоўскага (беларускага), ажаніўся з Іркаю. Ня маў шчасьця ані дабра зь ёю. Дурэлася, часта на’т пагражала, што кіне яго й пойдзе да маці. Нядаўна ён цяжка захварэў, быў пры сьмерці. З гэтага яна скарыстала, і з добрай гасподы, за каторую плацілі 70 дал. у месяц, пераехала да другой, за каторую плаціць 125 дал. Ён ужо направіўся, але рабіць ня можа, а прымеж таго выдаткі паболелі.

Другі прыклад. Адна Вялікаліцьвінка (Беларуска) вышла замуж за Жмуйдзіна. Па пары год сустракаюся зь ёю, вітаюся, яна знаёме мяне із сваім мужыком. Я, ведама, гукаю павялікалітоўску. Муж перасьцерагае мяне, кажучы, што жонка ягоная ўжо ўмее пажмудзку. Я адказаў: „Аш не моку жмудзішкай калбэці“ (я ня ўмею гукаць пажмудзку), бо адно гэта я навучыўся. Тады яна: „А–а, дык Ваша Жмуйдзін“. З гэтага бачым, што яна на’т пераняла хвальшывыя пагляды жмудзікія, што мы быццам зьвялікалітоўшчаныя (зьбеларушчаныя) Жмуйдзіны. Ці гэта бывае, калі нашы жэняцца з чужанкамі? Ці вучаць яны свае жонкі мовы вялікалітоўскае? Ці перадаюць яны ім праўдзівыя пагляды нашы?

Наказуем праз добрае, каб зь яго карысталі

Добрым ё артыкул П. Урбана „*Справа рэабілітацыі гісторыі Беларусі ў БССР*“, выдкаваны ў № 1 (634) „Бацькаўшчыны“. У ім аўтар паказуе, што вялікалітоўскія гісторыкі ў Беларускай савецкай рэспубліцы пераконуюча даводзяць, што Вялікае Княства Літоўскае было гаспадарствам вялікалітоўскім („беларускім“), а ня жмудзікім. Даводзяць таксама, што народ наш зваўся Літвоею, Ліцьвінамі і што край наш зваўся Літвоею.

Супроці гэтага ё камуністычная партыя маскоўская. Яна войстра нападае за гэта на гісторыкаў. У гэтым, як і ў шмат чым іншым, камуністыя расійскія згаджаюцца з чарнасоценцамі расійскімі, былымі й цяперашнімі, на эміграцы і ў СССР.

У тым жа нумару „Бацькаўшчыны“ ё добры артыкул В. Пашкевічыхі „*Алёіза Пашкевічанка (Цётка)*“. У ім падана ладне новых, дагэтуль няведаных фактаў із жыцьця нашай пазты й дзячкі.

У тым жа нумару „Бацькаўшчыны“ ё нэкролёг¹ М.А. праз Язэпа Касака, тыповага Вялікаліцьвіна, прыраджонага інтэлігента з Лынтуп² Сьвянцянскага павету. Паходзячы зь беднай сялянскай радзімы, ён бязь ніякае школы, саматутам стаў майстрам рознага

¹ Нэкролёгам (з грэцкае мовы „нэкрос“ — мертвы і „лёгос“ — слова) завуць артыкул із прыгоды сьмерці каго з паданьням ведамак із жыцьця й сьмерці памерлага.

² У нэкролёгу сказана „Лынтуны“, хіба абмылка, бо ў Сьвянцянскім пав. ё *Лынтупы*, хіба местачка.